

แถลงการณ์เรื่อง สถานการณ์วิกฤตการเมืองกับอนาคตประชาธิปไตยไทย

(๑) ตามที่ได้เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรง อันเนื่องมาจากการก่อการปลุกระดมมวลชน คุกคามความสงบเรียบร้อย ในความพยายามช่วงชิงอำนาจการปกครองประเทศ หากแต่ด้วยสติปัญญา ความสามารถและความสุขุมคัมภีรภาพ ให้ความเคารพยึดมั่นต่อเจตนารมณ์ในการปกป้องสิทธิและ เสรีภาพของประชาชน ทั้งในส่วนของรัฐบาลและการปฏิบัติหน้าที่ของกองกำลังปฏิบัติการฝ่ายความมั่นคง ทุกฝ่าย สถานการณ์อันเลวร้ายจึงยุติลงได้โดยสันติ ดังเป็นที่รับทราบกันโดยทั่วไป

ในฐานะประชาชนคนไทยคนหนึ่งที่ได้เฝ้าติดตามสถานการณ์ด้วยความวิตกกังวล ห่วงใย เช่นเดียวกันกับพี่น้องประชาชนคนไทยทั้งหลาย และพยายามคิดใคร่ครวญถึงแนวทางออกเพื่อผ่อนคลาย สถานการณ์วิกฤต และในขณะเดียวกัน ชำรงรักษาไว้ซึ่งพัฒนาการอย่างต่อเนื่องของระบอบประชาธิปไตย ไทย และทั้งเพื่อนำเสนอข้อคิดข้อปฏิบัติบางประการต่อทั้งรัฐบาลและพี่น้องประชาชน ในอันที่จะพึง ร่วมมือร่วมใจกันมองไปในอนาคตข้างหน้า เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง และสถานการณ์อัน เลวร้ายเช่นนี้อีก กับทั้งเพื่อร่วมกันจรรโลงระบอบประชาธิปไตย และศักดิ์ศรี สิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้สามารถพัฒนาก้าวหน้าอย่างสร้างสรรค์ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ไม่ใช่ต้องตกเป็นกลไกเครื่องมือของการทุจริต คอรัปชั่น อย่างที่เป็นมา และกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

(๒) แต่ก่อนอื่นทีเดียว โดยพื้นฐานของข้อมูลข่าวสารเท่าที่ปรากฏต่อสาธารณชน ใคร่ขอถือ โอกาสนี้ แสดงความขอบคุณและชื่นชมต่อผลงานการระงับสถานการณ์อันคุกคามและเลวร้าย อย่างมี เกียรติศักดิ์ศรี อันควรแก่การยกย่องอย่างสูง ในขณะเดียวกัน ก็ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ประคับประคอง ช่วยเหลือบ้านเมืองได้มีโอกาสฟื้นฟูสภาพจิตใจ และชีวิตความเป็นอยู่โดยปกติสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนของฝ่ายปฏิบัติการด้านความมั่นคงทุก ๆ คน ทุก ๆ ฝ่าย ผลงานของท่านทั้งหลายเหล่านี้จะต้อง ถือเป็นคุณูปการอย่างยิ่งต่อพัฒนาการความก้าวหน้าของประเทศชาติโดยส่วนรวม อย่างมั่นคงยั่งยืน สืบต่อไป ไม่ว่าจะเป็นในทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง

ในโอกาสเช่นเดียวกัน ขอแสดงความอาลัยและเสียใจอย่างสุดซึ้ง ในความสูญเสียชีวิต ของพี่น้องประชาชนทั้งสอง อันเป็นผลจากการร่วมมือร่วมใจของกลุ่มพี่น้องประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ลุก ขึ้นมาต่อสู้ต่อต้านด้วยความเสียสละกล้าหาญ ต่อการกระทำและพฤติกรรมอันมุ่งเป็นการบ่อนทำลายทั้ง ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของมวลประชาชนผู้บริสุทธิ์

และพร้อมกันนี้ ขอเรียกร้องให้รัฐบาลจัดการดูแลชดเชยความสูญเสียของพี่น้องประชาชน ผู้บริสุทธิ์ และเสียสละ อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ยิ่งไปกว่านั้น ข้อที่สังคมจะต้องร่วมกันรับรู้และ ขอบขอบคุณ ก็คือ ความเป็นจริงที่ว่า ความเสียสละกล้าหาญของขบวนการกลุ่มพี่น้องประชาชนคนไทยตาม ท้องที่ต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ ต้องนับเป็นคุณูปการยิ่งใหญ่ต่อการระงับยับยั้งมิให้สถานการณ์เลวร้ายสามารถ ลุกกลามขยายวงต่อไป รวมถึงจะเป็นบทเรียนต่อ ๆ ไปในอนาคต

(๓) ข้อสรุปประการหนึ่งจากสถานการณ์ขัดแย้งตลอดช่วงสามเดือนเศษของรัฐบาลอภิสิทธิ์ คือ เสียงเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญ ประเด็นเรื่องรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซับซ้อน จึงจะอดวันไม่กล่าวถึงในที่นี้ เพียงแต่ตั้งข้อสังเกตได้ชัดเจนจากเหตุการณ์และพฤติกรรมทั้งหลายในแวดวงนักการเมืองอาชีพ ส่อให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญถูกใช้เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อการยึดครองผูกขาดอำนาจแต่ฝ่ายเดียว หรือไม่ก็เพื่อทำลายล้างซึ่งกันและกัน ทั้งสองประการต่างเป็นสมมุติฐานที่มาของปัญหาความขัดแย้งและเป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบประชาธิปไตยทั้งสิ้น เสียงเรียกร้องถึงรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ในขณะนี้ ล้วนแต่เป็นหลุมพรางบ่อนทำลายพัฒนาการประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นข้อที่รัฐบาลและพี่น้องประชาชนคนไทยจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะต้องไม่ผิดพลาดในบรรยากาศของเสียงเรียกร้องการปฏิรูปการเมืองอย่างกว้างขวางในขณะนี้

(๔) จากประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่ภาคสังคมและประชาชน โดยเฉพาะในระดับชุมชนท้องถิ่นที่จะต้องมีส่วนร่วมบทบาทการโดยตรงในกระบวนการปฏิรูปและแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่เพียงมีส่วนร่วมรับฟังหรือเห็นชอบไม่เห็นชอบในสิ่งที่บรรดานักวิชาการปัญญาชนจัดเตรียมมาให้ เป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการเมืองในสภาวะพัฒนาการเมืองปัจจุบัน อยู่ตรงที่ส่งเสริมพัฒนาสิทธิอำนาจและขีดความสามารถในการปกครองของชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ นอกจากเพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์และชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง ยังจะเป็นการพัฒนาภาคประชาชนทุกกลุ่มทุกระดับ ให้เป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งและควบคุมผู้แทนของตนเองอย่างแท้จริง ไม่ใช่ต้องอยู่ภายใต้แอกเพื่อการแสวงช่วงชิงอำนาจและผลประโยชน์ส่วนตนในหมู่นักการเมืองอาชีพ ดังเช่นที่เป็นมาโดยตลอด และซึ่งเป็นสมมุติฐานที่มาของความล้มเหลวของระบอบรัฐสภาและประชาธิปไตยไทย

(๕) ทั้งหมดที่กล่าวมาคือ วาระแห่งชาติ ซึ่งรัฐบาลและประชาชนคนไทยจะพึงรับผิดชอบร่วมกันในอันที่จะผลักดันให้สำเร็จลุล่วงไปในระยะเวลาอันควร ในฐานะที่รัฐบาลอภิสิทธิ์เอง เป็นผู้ริเริ่มประกาศเจตนารมณ์และนโยบายการปฏิรูปการเมือง จึงใคร่ขอเสนอหลักการปฏิบัติเบื้องต้น ดังนี้ :-

๕.๑ ในยามวิกฤตต่อความมั่นคงและการดำรงคงอยู่ของประเทศชาติขณะนี้ รวมทั้งเพื่อมิให้พัฒนาการประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนต้องสะดุดหยุดลง ขอให้นายกรัฐมนตรีประกาศจัดตั้ง “รัฐบาลแห่งชาติ” ด้วยความร่วมมือของกลุ่มการเมืองทุกฝ่าย และภาคเศรษฐกิจสังคมฝ่ายต่างๆ โดยหลีกเลี่ยงจากภคราชาการและนักวิชาการปัญญาชนอย่างเช่นที่ถือปฏิบัติกันมาในอดีต

๕.๒ ยุติการเมืองแบบตอบโต้ เหน็บแนมกันระหว่างพลพรรคฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรครัฐบาล ซึ่งไม่ได้เป็นการสร้างสรรค์อะไรเลยในยามวิกฤตของบ้านเมืองที่กำลังต้องการแสวงหาความเข้าใจต่อกันภายในชาติ

๕.๓ เปิดเวทีภาคสังคมและประชาชน โดยเฉพาะในหมู่มุขมนตรีท้องถิ่นชนบท ซึ่งกำลังตื่นตัวพัฒนาตนเองและปกป้องฐานทรัพยากรท้องถิ่นอันเป็นสมบัติของชาติ พร้อมด้วยภูมิปัญญาความสามารถและศักยภาพการพัฒนา ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในยุคที่ประเทศไทยกำลังถูกรุกรานทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีจากภายนอก ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

๕.๔ เป็นที่หวังว่า ภายใต้กระแสการประสานงานปฏิรูปทั้งจากภาครัฐและภาคสังคม ประชาชน จะได้บังเกิดผลกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปจากภายในแควดวงผู้นำทางการเมืองกันเอง โดยไม่ต้อง เว้นวรรคพัฒนาการประชาธิปไตยของเรา

๕.๕ และประการสุดท้าย เป็นที่คาดหวังว่า ระบอบรัฐสภาไทยจะสามารถค่อยๆ สกัด คราบของความอ่อนแอล้มเหลวและทุจริตคอร์รัปชันจากอดีต และเข้าสู่ภายใต้การกำกับควบคุมของภาค สังคมและประชาชนทุกส่วนทุกระดับ อันเป็นหัวใจของระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง

พฤติการณ์ก่อความรุนแรงถึงขั้นจลาจล และการสูญเสียชีวิตของประชาชน จะต้องไม่ ผู้รับผิดชอบและรับโทษทัณฑ์ ฐานกระทำผิดกฎหมายอย่างแน่นอน แต่ในสถานการณ์เช่นนี้ สังคมไทยไม่ อาจสะกดหยุดหยดลงเพียงแค่นั้น หากจำเป็นต้องสืบสาวถึงเหตุที่มาของวิกฤตความขัดแย้ง และร่วมกันขจัด เหตุที่ว่่านั้น

เสน่ห์ จามริก

๑๖ เมษายน ๒๕๕๒